

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВО-ВИРОБНИЧИЙ ЦЕНТР
КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ У СФЕРІ ЦИВІЛЬНОГО
ЗАХИСТУ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Статистичні методи в публічному управлінні та адмініструванні»
вибіркова компонента

за освітньо-професійною програмою вищої освіти

«Публічне управління та адміністрування»

підготовки за другим (магістра) рівнем вищої освіти

у галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування»

за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»

Рекомендовано кафедрою публічного
адміністрування у сфері цивільного
захисту на: 2023-2024 навчальний рік
Протокол від «28» серпня 2023 року
№ 2

Силабус розроблено відповідно до Робочої програми навчальної дисципліни
«Статистичні методи в публічному управлінні та адмініструванні»

2023 рік

1. Анотація

Знання отримані під час вивчення навчальної дисципліни «Статистичні методи в публічному управлінні та адмініструванні» сприяють розвитку професійного мислення в здобувачів вищої освіти, дозволяють випускникам належним чином вирішувати професійні завдання.

Даний курс передбачає теоретичне і практичне оволодіння методами статистичного дослідження в системі інтегральних характеристик розвитку соціальних систем, основами впливу економічної ситуації на національну стратегію планування розвитку держави та регіону, науковими основами статистичних спостережень та розробки державно-управлінських рішень щодо стратегічного планування національної системи публічного управління та адміністрування.

Відмінною особливістю даного курсу є те, що всі розглянуті теоретичні питання супроводжуються практичним оволодінням знань, тобто формування у магістрів комплексу знань, умінь, навичок, необхідних для проведення статистико-функціонального аналізу системи національного публічного управління та адміністрування та розробки всіх заходів щодо державно-управлінських рішень з забезпечення ефективного стратегічного планування та розвитку.

Відмінною особливістю даного курсу є те, що всі здобувачі вищої освіти повинні пройти переддипломну практику, яка є складовою частиною освітньої програми підготовки майбутнього фахівця. Саме практика створює необхідні умови здобувачам у надбанні досвіду діяльності керівника підрозділу державної служби, в оволодінні уміннями самостійно проводити дослідження, аналізувати, узагальнювати отримані результати та на їх основі розробляти і приймати психолого-управлінські рішення.

Інформація про викладача

Загальна інформація	Батир Юрій Георгійович, доцент кафедри публічного адміністрування у сфері цивільного захисту навчально-науково-виробничого центру, кандидат економічних наук, доцент.
Контактна інформація	м. Харків, вул. Лермонтовська, 28, ауд. № 5. Робочий номер телефону – (057)-707-14-31.
E-mail	batyrura@ukrl.net
Наукові інтереси*	державне управління розвитком реального сектору економіки; - механізми державного управління продовольчою безпекою;
Професійні здібності*	
Наукова діяльність за освітнім компонентом	

Час та місце проведення занять з навчальної дисципліни

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно затвердженого розкладу. Електронний варіант розкладу розміщується на сайті Університету (<http://rozklad.nuczu.edu.ua/timeTable/group>).

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щочетверга з 15.00 до 16.00 за адресою вул. Лермонтовська, 28, ауд. № 5. В разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем.

1. Характеристика навчальної дисципліни

Мета викладання дисципліни: є формування у слухачів теоретичних знань і практичних навичок статистичної оцінки соціально-економічних процесів.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Рік підготовки	2-й	2-й
Семестр	3-й	3-й
Обсяг кредитів ЄКТС	3	3
Загальна кількість годин	90 год.	90 год.
Лекції	14 год.	8 год.
Практичні, семінарські	18 год.	2 год.
Лабораторні	0 год.	0 год.
Самостійна робота	58 год.	80 год.
Вид підсумкового контролю	екзамен	екзамен

Передумови для вивчення дисципліни

Пререквізити: Публічне управління та адміністрування в економічній сфері.

Постреквізити: Стратегічне планування в системі публічного управління та адміністрування

Результати навчання та компетентності з дисципліни

Відповідно до освітньої програми «Статистичні методи в публічному управлінні та адмініструванні» вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання:

- Уміти проводити статистичні спостереження.
- Уміти оцінювати процеси і явища, які відбуваються в суспільстві, за допомогою узагальнюючих статистичних показників.
- Уміти проводити збір й опрацювання інформації.
- Уміти проводити обчислення узагальнюючих показників.
- Виявляти тенденції і закономірності розвитку явищ і процесів суспільного життя, взаємозв'язків між ними.

Основні завдання вивчення дисципліни:

- ознайомити слухачів із сучасними методами економіко-статистичного аналізу державної політики;
- навчити слухачів застосовувати статистичний інструментарій при аналізі соціально-економічних та політичних процесів;
- заохочувати слухачів до використання різноманітних інформаційних джерел, необхідних для повного аналізу державної політики та науково обґрунтованих висновків і пропозицій стосовно неї.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Методика викладання у вищій школі» здобувач вищої освіти повинен отримати:

знання:

- теоретичні засади збирання, перевірки й опрацювання статистичної інформації, розробки статистичних формулярів;
- основи зведення та групування матеріалів статистичного спостереження, виявлення зв'язків між окремими явищами та процесами, встановлення його структури;
- методи обчислення узагальнюючих статистичних показників (абсолютних, відносних, середніх) та їх економічна інтерпретація;
- технології виявлення й оцінки взаємозв'язків між явищами і процесами суспільного життя;
- основи вивчення динаміки суспільних явищ, тенденцій та закономірностей їх розвитку;
- теоретичні засади аналізу складних суспільних явищ та виявлення дії окремих факторів на їх розвиток.

уміння:

- соціально-економічних та політичних процесів;
- обґрунтовано і конкретно використовувати абсолютні, відносні та середні показники з метою аналізу соціально-економічних та

- політичних процесів;
- проводити кількісний аналіз взаємозв'язків між соціально-економічними явищами на базі даних з різноманітних джерел інформації;
  - шукати інформацію й уміти інтерпретувати її для проведення комплексного аналізу державної політики;
  - аналізувати динаміку та прогнозувати розвиток соціально-економічних процесів мікро- і макrorівня;

Повинні бути сформовані наступні *компетентності*:

- Здатність встановлювати взаємозв'язки особливостей розвитку явищ і процесів у державі, суспільстві й форм, видів і способів статистичного спостереження за ними.
- Здатність зведення, групування та обрахунку статистичних даних
- Здатність виявляти тенденції і закономірності розвитку явищ і процесів суспільного життя, взаємозв'язків між ними
- Здатність розробляти та управляти проектами.
- Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- Здатність здійснювати наукову та дослідницьку діяльність у сфері публічного управління та адміністрування.
- Здатність розробляти стратегічні документи розвитку соціально-економічних систем на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.

Програма навчальної дисципліни
Теми навчальної дисципліни:
МОДУЛЬ 1.

Тема 1. Вступ до теорії економіко-статистичного аналізу. Статистичне спостереження

Тема 2. Зведення та групування статистичних даних. Графічний метод зображення статистичних даних

Тема 3. Абсолютні, відносні та середні величини

Тема 4. Статистичне вивчення варіації та форми розподілу

МОДУЛЬ 2.

Тема 5. Вибірковий метод

Тема 6. Статистичні методи вимірювання взаємозв'язків

Тема 7. Індекси

Тема 8. Статистичне вивчення динаміки

Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять:

Назви модулів і тем	Форма здобуття освіти (очна (денна) або заочна (дистанційна))					
	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські) заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	модульна контрольна робота	
- й семестр						
Модуль 1						
Тема 1	12	2	2		8	
Тема 2	12	2	2		8	
Тема 3	12	2	2		8	
Тема 4	12	2	2		8	
Разом за модулем 1	48	8	8		32	
- й семестр						
Модуль 2						
Тема 5	10	2	2		6	
Тема 6	10	2	2		6	
Тема 7	12	1	3		6	
Тема 8	10	1	3		8	
Разом за модулем 2	42	6	10		26	
Всього	90	14	18		58	

. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ (СЕМІНАРІВ)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Вступ до теорії економіко-статистичного аналізу. Статистичне спостереження	2
2	Тема 2. Зведення та групування статистичних даних. Графічний метод зображення статистичних даних	2
3	Тема 3. Абсолютні, відносні та середні величини	2
4	Тема 4. Статистичне вивчення варіації та форми розподілу	2
5	Тема 5. Вибірковий метод	2
6	Тема 6. Статистичні методи вимірювання взаємозв'язків	2
7	Тема 7. Індекси	3
8	Тема 8. Статистичне вивчення динаміки	3
	Разом	18

Орієнтовна тематика індивідуальних завдань (за наявності)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Вступ до теорії економіко-статистичного аналізу. Статистичне спостереження	8
2	Тема 2. Зведення та групування статистичних даних. Графічний метод зображення статистичних даних	8
3	Тема 3. Абсолютні, відносні та середні величини	8
4	Тема 4. Статистичне вивчення варіації та форми розподілу	8
5	Тема 5. Вибірковий метод	6
6	Тема 6. Статистичні методи вимірювання взаємозв'язків	6
7	Тема 7. Індекси	6
8	Тема 8. Статистичне вивчення динаміки	8
	Разом	58

Форми та методи навчання і викладання

Вивчення навчальної дисципліни реалізується в таких формах: навчальні заняття за видами, виконання індивідуальних завдань (якщо є), консультації, контрольні заходи, самостійна робота

Оцінювання освітніх досягнень здобувачів вищої освіти

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:
Для оцінки знань слухачів використовується поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному (семінарському) занятті шляхом опитування та репрезентації результатів роботи в малих групах.

У процесі вивчення дисципліни слухачі виконують одну модульну контрольну роботу.

Підсумкова форма контролю – екзамен.

Критерії оцінювання

Оцінювання компетентностей здобувачів здійснюється з за 100-бальною шкалою

Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль результатів навчання здобувачів освіти проводиться у формі контрольних робіт.

Підсумковий контроль проводиться у формі диференційного заліку

Розподіл та накопичення балів, які отримують здобувачі, за видами навчальних занять та контрольними заходами з дисципліни

Вид навчальної роботи		Кількість	Максимальний бал за вид навчальної роботи	Загальна максимальна сума балів
I. Поточний контроль				
Модуль № 1	Лекції	4	0	0
	Семінари	0	0	0
	Практичні заняття*	4	5	20
	Модульна контрольна робота*	1	10	10
Разом за модуль № 1				30
Модуль № 2	Лекції	4	0	0
	Семінари	0	0	0
	Практичні заняття*	4	5	20
	Модульна контрольна робота*	1	10	10
Разом за модуль № 2				30
Разом за поточний контроль				60
II. Індивідуальна самостійна робота				10
III. Письмовий екзамен				30
Разом за всі види навчальної роботи				100

Підсумкова оцінка формується з урахуванням результатів:

- поточного контролю роботи здобувача впродовж семестру;
- підсумкового контролю успішності.

Поточний контроль проводиться на кожному семінарському та практичному занятті. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях та набутих навичок під час виконання завдань практичних робіт.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на практичному занятті (оцінюється в діапазоні від 0 до 5 балів):

5 бали – завдання виконане в повному обсязі, відповідь вірна, наведено аргументацію, використовуються професійні терміни.

4 бали – завдання виконане в повному обсязі, відповідь вірна, використовуються професійні терміни.

3 бали – відповідь вірна, наведено часткову аргументацію,

2 бали – завдання виконане, але обґрунтування відповіді недостатнє, у звіті допущені незначні помилки.

1 бал – завдання виконане частково, допущені значні помилки.

0 балів – завдання не виконане.

Викладачем оцінюється повнота розкриття питання, цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки, акуратність оформлення письмової роботи, самостійність виконання.

Модульна контрольна робота є складовою поточного контролю і здійснюється через проведення аудиторної письмової роботи під час проведення останнього семінарського заняття в межах окремого залікового модуля.

Кожен варіант модульної контрольної роботи складається з трьох питань. Відповіді на поставленні питання слухачів повинні відображати вільне володіння обсягом матеріалу, передбаченим програмою, зокрема, вміти застосовувати його на практиці (у вигляді наведення власних прикладів, розв'язання психологічних ситуацій тощо), оцінювати факти, явища, вільно висловлювати власні думки, самостійно оцінювати різноманітні явища та факти, виявляючи особисту позицію що до них, вміло використовувати міжпредметні зв'язки.

Критерії оцінювання знань здобувачів при виконанні контрольних робіт (оцінюється в діапазоні від 0 до 10 балів):

10 балів – вільно володіє обсягом матеріалу, вільно висловлює власні думки, повністю і якісно розкрив всі питання виявляючи особисту позицію що до них, вміло використовує міжпредметні зв'язки.

8-9 балів – вільно висловлює власні думки, але недостатнє обґрунтування відповіді, допущені незначні помилки;

5-7 балів – не повністю з допущенням помилок розкрив всі питання;

1-4 бали – розкрив тільки перше питання;

0 балів – відповідь відсутня.

Індивідуальна самотійна робота є однією з форм роботи здобувача, яка передбачає створення умов для повної реалізації його творчих можливостей, застосування набутих знань на практиці.

Здобувачу вищої освіти необхідно обрати одну з рекомендованих тем та самотійно виконати поглиблене теоретичне дослідження. Результати дослідження оформити звітом у формі есе, реферату або презентації.

Критерії оцінювання індивідуальної самотійної роботи здобувачів (оцінюється в діапазоні від 0 до 10 балів):

- 10 балів – самотійна робота здобувачем виконана в повному обсязі;
- 9 балів – робота виконана в повному обсязі, але допущені незначні помилки;
- 8 балів – робота виконана майже на 90% від загального обсягу;
- 7 балів – обсяг виконаних завдань становить від 80% до 89% від загального обсягу;
- 6 балів – здобувач виконав лише від 70% до 79% від загального обсягу;
- 5 балів – обсяг виконаної роботи становить від 50% до 69% від загального обсягу;
- 4 бали – виконана частина роботи складає від 40% до 49% від загального обсягу;
- 3 бали – складає від 20% до 39% від загального обсягу;
- 2 бали – обсяг виконаних завдань складає від 10% до 19% від загального обсягу;
- 1 бал – в цілому обсяг виконаних завдань складає менше 10% від загального обсягу;
- 0 балів – завдання передбачене на індивідуальну самотійну роботу здобувачем не виконане.

Викладачем оцінюється понятійний рівень здобувача, логічність та послідовність під час відповіді, самотійність мислення, впевненість в правоті своїх суджень, вміння виділяти головне, вміння встановлювати міжпредметні та внутрішньопредметні зв'язки, вміння робити висновки, показувати перспективу розвитку ідеї або проблеми, відсоток унікальності та запозичення текстового документу (плагіат), уміння публічно чи письмово представити звітний матеріал.

Перелік рекомендованих завдань для індивідуальної самотійної роботи здобувачів вищої освіти:

1. Предмет та метод статистики. Теоретичні основи статистики, її зв'язок з іншими науками та місце серед них.
2. Короткі відомості з історії статистики.
3. Завдання статистики. Галузі статистичної науки.
4. Статистичні спостереження. План статистичного спостереження. Форми, види і способи статистичних спостережень.
5. Помилки та контроль статистичних спостережень
6. Суть статистичного зведення та групування. Поняття про зведення, його

- організацію та види групувань.
7. Основні питання методології статистичних групувань. Вторинне групування.
  8. Статистичні таблиці, їх види, правила побудови та аналізу.
  9. Ряди розподілу, їх суть, види, графічне зображення. Основні види графіків, правила їх побудови.
  10. Поняття та види статистичних показників.
  11. Абсолютні статистичні показники.
  12. Поняття та види відносних величин. Одиниці вимірювання статистичних показників.
  13. Суть та умови використання середніх величин. Види середніх величин (середня арифметична, середня геометрична, середня квадратична, середня гармонійна, середня хронологічна).
  14. Середня арифметична та її властивості. Порядкові середні (мода, медіана).
  15. Суть варіації, її роль у вивченні економічних явищ. Характеристики варіацій. Значення вивчення варіації.
  16. Коливання будь-якої ознаки як властивість статистичної сукупності. Основні і другорядні причини коливань.
  17. Схеми й етапи відбору.
  18. Визначення середніх і граничних помилок при різних схемах відбору. Визначення обсягу вибірки.
  19. Способи поширення вибірових даних на генеральну сукупність.
  20. Види та форми взаємозв'язку між явищами.
  21. Правила, методи та прийоми вивчення взаємозв'язку.
  22. Основи кореляційно-регресійного аналізу.
  23. Множинна регресія. Дисперсійний аналіз.
  24. Суть індексів та їх роль у економіко-статистичному аналізі. Методологічні принципи побудови індексів.
  25. Середньоарифметичний та середньогармонійний індекси. Індексний метод вимірювання динаміки середнього рівня інтенсивного показника.
  26. Індеси змінного та постійного складу. Індекс структури.
  27. Поняття про ряди динаміки, види та типи динамічних рядів.
  28. Основні прийоми обробки динамічних рядів.
  29. Основні прийоми аналізу рядів динаміки (методи визначення, основні тенденції розвитку).
  30. Метод збільшення інтервалів. Метод плинних середніх.
  31. Метод аналітичного вирівнювання.
  32. Метод сезонних коливань. Індекс сезонності.

Підсумковий контроль успішності проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі, проводиться у формі письмового екзамену.

Кожен варіант контрольної роботи складається з трьох завдань-теоретичні питання. Відповіді на поставленні питання слухачів повинні

відображати вільне володіння обсягом матеріалу, передбаченим програмою, зокрема, вміти застосовувати його на практиці (у вигляді наведення власних прикладів, розв'язання психологічних ситуацій тощо), оцінювати факти, явища, вільно висловлювати власні думки, самостійно оцінювати різноманітні явища та факти, виявляючи особисту позицію що до них, вміло використовувати міжпредметні зв'язки.

Критерії оцінювання знань здобувачів на екзамені (оцінюється від 0 до 30 балів):

25-30 балів – в повному обсязі здобувач володіє навчальним матеріалом, глибоко та всебічно розкрив зміст теоретичного питання;

20-24 бали – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, в основному розкрито зміст теоретичного питання. При наданні відповіді на деякі питання не вистачає достатньої глибини та аргументації, при цьому є несуттєві неточності та незначні помилки;

10-19 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;

1-9 балів – частково володіє навчальним матеріалом, відповіді загальні, допущено при цьому суттєві помилки;

0 балів – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичного питання та практичних завдань.

Перелік теоретичних питань для підготовки до екзамену:

1. Предмет і метод статистики.
2. Основні цілі та категорії статистики.
3. Суть і організаційні форми статистичного спостереження.
4. Стадії статистичного спостереження.
5. Поняття статистичної сукупності.
6. Види і способи статистичного спостереження.
7. Поняття, призначення та основні елементи статистичного зведення.
8. Елементи, що входять у програму складання статистичного зведення.
9. Методи побудови статистичних групувань. Статистичні таблиці та їх види.
10. Методи побудови та види статистичних графіків. Масштаб графіків.
11. Статистичний показник. Система статистичних показників.
12. Співвідношення статистичного показника з певними соціально-економічними категоріями.
13. Абсолютні та відносні статистичні величини. Одиниці виміру статистичних величин.
14. Середні величини: види та умови застосування методу середніх величин.
15. Середні величини з інтервального ряду (середня арифметична

зважена, середня гармонійна).

16. Визначення і суть моди і медіани інтервального ряду.
17. Суть варіації масових явищ. Статистичні характеристики варіації.
18. Суть коефіцієнта варіації і його практичне застосування. Навести приклад.
19. Графічне представлення статистичної ознаки.
20. Криві розподілу. Застосування нормальної кривої розподілу. Визначення відхилень між теоретичними і емпіричними частотами. Критерії оцінки відхилень Пірсона і Колмогорова.
21. Динамічний ряд як основа аналізу і прогнозування соціально-економічного розвитку.
22. Методи обчислення середніх рівнів динамічних рядів в інтервальному ряді.
23. Правила побудови рядів динаміки. Структура рядів динаміки.
24. Основні характеристики рядів динаміки. Система середніх показників рядів динаміки.
25. Основні способи вирівнювання рядів динаміки.
26. Індекси і їх застосування в статистичному аналізі. Індивідуальні і загальні індекси.
27. Методологічні підходи побудови індексів. Агрегатний індекс.
28. Зведені індекси. Середні і середньозважені індекси.
29. Порядок розрахунків темпів росту обсягів промислового виробництва через динаміку місячних індексів.
30. Поняття про вибіркоче спостереження та його основні завдання. План статистичного спостереження.
31. Методи і способи відбору одиниць при вибіркочому спостереженні. Визначення помилок вибірки.
32. Знаходження середньої і граничної помилок для різних видів вибіркочих спостережень.
33. Способи поширення даних вибіркочого спостереження на генеральну сукупність.
34. Основні форми статистичної звітності.
35. Способи визначення динаміки розвитку соціально-економічного явища.
36. Характеристика взаємопов'язаних показників, що визначають баланс національної економіки (БНЕ).
37. Об'єктивність сучасної реформи державної статистики в Україні.
38. Проблеми переходу статистичного спостереження й аналізу на міжнародні стандарти.
39. Статистика зайнятості населення.
40. Поняття цін, їх види і функції. Основні завдання статистики цін.
41. Методи реєстрації цін статистичними органами. Розрахунок індекса споживчих цін (індекс інфляції).
42. Характеристика основних видів ринків та завдання статистики по вивченню їх кон'юнктури.

43. Характеристика основних показників статистики фінансів.
44. Характеристика основних показників статистики рівня життя населення. Статистика умов життя домогосподарств.
45. Демографічна статистика. Характеристика основних показників демографічної статистики.
46. Особливості статистики зарубіжних країн.
47. Статистична інформація в Україні.
48. Поняття групування, завдання яке воно вирішує.
49. Статистичні ряди розподілу, їх ознаки та види.
50. Основні прийоми аналізу рядів динаміки (методи визначення).

Отримані здобувачем бали за накопичувальною 100-бальною шкалою оцінювання знань переводяться у національну шкалу та в рейтингову шкалу ЄКТС згідно з таблицею.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами з навчальної дисципліни

Накопичувальна 100-бальна шкала	Рейтингова шкала ЄКТС	Національна шкала
90–100	A	відмінно
80–89	B	добре
65–79	C	
55–64	D	задовільно
50–54	E	
35–49	FX	незадовільно
0–34	F	

9. Політика викладання навчальної дисципліни

1. Активна участь в обговоренні навчальних питань, попередня підготовка до практичних занять за рекомендованою літературою, якісне і своєчасне виконання завдань.

2. Сумлінне виконання розкладу занять з навчальної дисципліни (здобувачі вищої освіти, які запізнилися на заняття, до заняття не допускаються).

3. Здобувач вищої освіти має право дізнатися про свою кількість накопичених балів у викладача навчальної дисципліни та вести власний облік цих балів.

4. При виконанні індивідуальної самостійної роботи до захисту допускаються реферати, які містять не менше 60 % оригінального тексту при перевірці на плагіат.

Список рекомендованої літератури

Базова

1. Айвазян С.А. Прикладная статистика: Исследование зависимостей [Электронный ресурс] / С. А. Айвазян, И. С. Енюков, Л. Д. Мешалкин. – Режим доступа: <http://uadoc.zavantag.com/text/1222235/index-4.html>.
2. Бек В. Л. Теорія статистики: Практикум / В. Л. Бек, Г. В. Капленко. – Львів : Новий Світ-2000. – 320 с.
3. Вашків П. Г. Статистика підприємства : навч. посіб. / П. Г. Вашків, П. І. Пастер, В. Й. Сидорчук ; за ред. П. Г. Вашків. – К., 2009. – 358 с.
4. Герасименко С. С. Статистика : підруч. / С. С. Герасименко [та ін.]. – К. : КНЕУ, 1998. – 468 с.
5. Дегтяр А.О., Гончаренко М.В. Статистичні методи в державному управлінні : навч. посіб. – Х. : Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр», 2007. 156 с.
6. Ефимова М. Р. Общая теория статистики : учеб. / М. Р. Ефимова, Е. В. Петрова, В. Н. Румянцев. – М. : ИНФРА-М, 1998. – 416 с.
7. Ефимова М.В. Теория статистики. – М. : ИНФРА-М, 1998. – 382 с.
8. Єріна А. М. Теорія статистики : практикум / А. м. Єріна, З. О. Пальян. – К. : Т-во «Знання» ; КОО, 1997. – 325 с.
9. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про державну статистику»» від 13 липня 2000 р. № 1922-III // Статистика України. – 2000. - №4. – С. 99-108.
10. Кевеш П. Теория индексов й практика экономического анализа / Пер.с англ. Н. А. Толкачевой, Н. Г. Левченко ; Под ред. З. Б. Ершова. – М. : Финансы й статистика, 1990. – 302 с.
11. Кулинич О. І. Теорія статистики. – К. : Вища школа, 1992. – 388 с.
12. Мармоза А. Т. Теория статистики / А. Т. Мармоза. – К. : Ельга ; Ника-Центр, 2003. – 392 с.
13. Мостовий Г. І. Статистика : практикум / Г. І. Мостовий, А. О. дегтяр, В. К. Горкавий. – Х. : ХарРІ НАДУ «Магістр», 2004. – 128 с.
14. Наумік К. Г. Регіональна соціально-економічна політика. Статистичні методи в державному управлінні : навч. посіб. / К. Г. Наумік, Т. О. Коваль. – Х. : Вид-во ХНЕУ, 2012. – 148 с.
15. Опря А. Т. Статистика (модульний варіант з програмованою формою контролю знань) : навч. посіб. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 447 с.
16. Парфенцева Н. Міжнародні статистичні класифікації в Україні: Впровадження й використання. – К. : Основи, 2000. – 351 с.
17. Саврас І. З. Статистичні методи в державному управлінні : навч. посіб. / І. З. Саврас. – Львів : ЛРІ НАДУ, 2010. – 132 с.
18. Суманець Т.В., Пігарєв Ю.Б. Статистика : навч. посіб. – К. : Вікар, 2003. – 396 с.
19. Статистический словарь. 3-е издание. – М. : Финансы и статистика, 1996 – 642 с.
20. Теорія статистики : навч. посіб. / П. Г. Вашків, П. І. Пастер, В. П.

Сторожук, Є. І. Ткач. – К. : Либідь, 2001. – 334 с.

Додаткова

1. Про державну статистику : Закон України від 17.09.1992 р. № 2614-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – № 43. – С. 1358–1362.
2. Про стандартизацію [Електронний ресурс]: Закон України від 17.05.01 № 2408. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2408-14>.
3. Беркита К. Ф. Економічна статистика : навч. посіб. / К. Ф. Беркита. – К. : Вид-во «Професіонал», 2004. – 208 с.
4. Лугунін О. Є. Статистика. Економічна та соціальна статистика : курс лекцій / О. Є. Лугунін. – Херсон : МУБІП, 2003. – 99 с.
5. Помаза-Пономаренко А. Л. Методологія дослідження проблеми забезпечення державою гідного рівня життя в регіонах і їх безпеки [Електронний ресурс] / А. Л. Помаза-Пономаренко // Теорія та практика державного управління і місцевого самоврядування : електр. зб. наук. пр. Херсонської нац. тех. Ун-ту. – 2016. – № 2. – Режим доступу: <http://el-zbirn-du.at.ua/>.
6. Пономаренко В. С. Рівень і якість життя населення України : монографія / В. С. Пономаренко, М. О. Кизим, Ф. В. Узунов. – Х. : Вид-во «БІНЖЕК», 2003. – 223 с.
7. Романюк О. Д. Методи економіко-статистичного аналізу : навч. посіб. / О. Д. Романюк. – К. : УАДУ, 1997. – 144 с.
8. Стеценко С. Г. Статистика населення : підруч. / С. Г. Стеценко, В. Г. Швець. – К. : Вища школа, 1993. – 464 с.
9. Удотова Л. С. Соціальна статистика : підруч. / Л. С. Удотова. – К. : КНЕУ, 2002. – 376 с.
10. Фещур Р. В. Статистика: теоретичні засади і прикладні аспекти : навч. посіб. / Р. В. Фещур, А. Ф. Барвінський. – Львів : Інтелект-Захід, 2003. – 576 с.
11. Чигринська О. С. Теорія економічного аналізу : навч. посіб. / О. С. Чигринська, Т. М. Власюк. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 232 с.

Розробник:
доцент кафедри публічного
адміністрування у сфері цивільного
захисту, к.е.н., доцент

Юрій Батир